

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 08.08.2024 nr 1-6/3004-1

Meie 30.08.2024 nr 2.3-4/24/2040-2

Arvamuse avaldamine eelnõule (Perekonnaseisutoimingute seaduse ja rahvastikuregistri seaduse muutmise seadus)

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile (AKI) arvamuse avaldamiseks perekonnaseisutoimingute seaduse (PKTS) ja rahvastikuregistri seaduse (RRS) muutmise seaduse eelnõu (eelnõu). AKI-l on eelnõuga seonduvalt järgmised tähelepanekud.

Eelnõu seletuskirjas on õigesti märgitud, et valdkonna eest vastutav minister ei ole PKTS §-s 24 nimetatud tervishoiuteenuse osutaja tõendi andmekoosseisu määрусega kehtestanud. Selle probleemi lahendamiseks soovitakse määrata tõendi andmekoosseisu PKTS-s, mis on iseenesest õige lahendus. Küll aga peab AKI rõhutama, et tõendis sisalduvate isikuandmete koosseis peab olema seadusega piiritletud ehk ei ole õige jätta tervishoiuteenuse osutajale otsustada, millised veel andmed, lisaks seaduses märgitud minimaalsele andmestikule, ta tõendile märgib. Seega ei sobi eelnõus pakutud § 24 lg 6 sõnastus, kuna see ei anna ammendavat loetelu tõendile kantavatest isikuandmetest. AKI soovib võtta PKTS § 24 lg 6 sõnastusest välja sõna „vähemalt“.

AKI juhib tähelepanu, et kehtiva PKTS § 24 lg 5 viitab valdkonna eest vastutava ministri määrusele, mida tegelikult ei eksisteeri. Siinkohal tuleb märkida, et kehtiva seaduse sõnastus ei anna määruseandjale kaalutlusruumi tõendi vormi kehtestamise või kehtestamata jätmise osas, vaid nimetatud volitusnorm nimelt kohustab tõendi vormi määрусega kehtestama. Seega kui seadusandja leiab, et nimetatud tõendi vormi ei pea ilmtingimata määрусega kehtestama ning piisab seadusega tõendi andmekoosseisu sätestamisest, peaks PKTS § 24 lg 5 sõnastuse täpsustama selliselt, et valdkonna eest vastutav minister võib kehtestada tervishoiuteenuse osutaja tõendi vormi määрусega. Juhul, kui nimetatud tõendi vormi määрусega kehtestamine on siiski seadusandja hinnangul vajalik, oleks mõistlik võtta vastav rakendusakt vastu koos praeguse eelnõuga.

Eelnõu § 2 p-ga 28 tehtava RRS § 100 lg 1 muudatusega laiendatakse sätte mõju ka RR-i mittesubjektidele ehk e-residentidele. Seletuskirjas märgitakse, et RR-i andmete kasutajate arvates peaks ka mittesubjektide kontaktandmed ja lisa-aadresse RR-i kandma ning on oluline, et kontaktandmed oleks ajakohased ning kõik avalikku ülesannet täitvad asutused edastaksid neid RR-i.

AKI hinnangul ei ole üleüldse (mitte ainult e-residendi puudutavalt) nimetatud viisil andmete kogumine andmesubjekti jaoks piisavalt läbipaistev (vt IKÜM art 5 lg 1 p a), kuna esitades oma lisa-aadressi või muu kontaktinfo konkreetse menetluse käigus avalikku ülesannet täitvale asutusele juhindub isik konkreetsest vajadusest ega eelda, et sedasama kontakti hakatakse kasutama temaga ühenduse võtmiseks teiste isikute ja asutuste poolt menetlusega mitteseotud

küsimustega seoses. Isikuandmeid tohib koguda täpselt ja selgelt kindlaksmääratud ning õiguspärasel eesmärgidel ning neid ei tohi töödelda hiljem viisil, mis on nende eesmärkidega vastuolus (IKÜM art 5 lg 1 p b). Seega jääb nimetatud viisil isikuandmete töötlemise puhul küsitavaks ka isikuandmete töötlemise eesmärgi piirang.

Lisaks läbipaistvuse ja eesmärgipärasuse põhimõtete problemaatikale kerkib küsimus ka nimetatud viisil RR-i sattunud andmete asjakohasuse ja korrektsuse kohta. Näiteks kasutavad inimesed tihti peale teatud asutusega suhtlemisel esindajat (kas lepingulist või siis lihtsalt suhtlevad oma sugulase või tuttava abil). Ei ole välistatud, et RRS § 100 lg-s 1 nimetatud viisil andmete töötlemisel võivad esindaja kontaktandmed sattuda esindatava RR-i (millest esindaja omakorda ei saa teada muudmoodi, kui ühel hetkel esindatavale adresseeritud kirja või kõne saamisel). Seega ei taga RRS § 100 lg 1 piisaval määral isikuandmete õigsust.

Inspektsioonile teadaolevalt esineb praktikas mitmeid probleeme ka sellega, et kui ühes andmekogus (nt e-maksuametis) muudetakse ära kontaktinfo e-posti näol, siis hõivatakse see aadress ka rahvastikuregistrisse kui lisa-aadress. Samas, kui seda omakorda e-maksuametis muudetakse, ei toimu muudatus sama operatiivselt rahvastikuregistris. Sellise probleemi on näiteks välja toonud pankrotihaldurid, kes saavad enda e-postiaadressile isikute kohta teateid, mille aadressaadid nad ei ole (nt kutsed erinevatele sõeluuringutele jne) ka pikka aega peale pankrotimenetluse lõppu ja kontaktandmete muutust.

Üllatoodud viidatud probleemkohtadest tulenevalt soovitab AKI hinnata uuesti RRS §-s 100 sätestatud viisil isikuandmete töötlemise seaduslikkuse, vajaduse ja viisi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pille Lehis
peadirektor

Irina Meldjuk
irina.meldjuk@aki.ee
+372 6274108